

Lappföld - Európa Alaszkája

Haarberg Orsolya Baján született 1977-ben, leánykori neve Bozsér Orsolya. Gemenc közelében nőtt fel – az ott szerzett élményei egy életre meghatározták érdeklődésének fő irányát. Kezdetben természetjáróként, majd kutatóként, végül természetfotósként járta az ártéri erdőt.

Tájépítész szakon szerzett diplomát 2002-ben, de már az egyetemi tanulmányok mellett részt vállalt a WWF hazai hód vízszatelépítési programjában, ami az évek múlásával egyre fontosabb szerepet töltött be az életében. A tájépítész-mérnöki oklevél átvétele után megpályázott egy doktori ösztöndíjat a Nyugat-magyarországi Egyetem Vadgazdálkodási Intézetében, és a hódok táplálkozási viselkedését kezdte kutatni.

A „hódos” munkák kapcsán egyre több lehetősége nyílt másik hobbjára, a természetfotózás ápolására is. 20 évesen kezdett el fényképezni, szinte kizárólag természetet. Először csak a természetjáró kirándulások alakultak át természetfotós túrákká, majd olyan erőssé vált ez az érdeklődés, hogy lassan minden más munka a természetfotós célok alá rendelődt. 2004-ben, egy nyolc hónapos norvégiai kutatóút során ismerte meg párját, Erlend Haarberg-et, akivel azóta együtt hódolnak közös szenvedélyüknek, a természetfotózásnak. Többnyire az észak-európai országokban dolgoznak, eddigi legnagyobb közös projektjeik Lappföld, a norvég partvidék és Izland fényképezése volt.

2008-ban jelent meg első közös albumuk „Lappföld - Európa Alaszkája” címmel az

Alexandra Kiadó gondozásában, ennek német nyelvű változatát a németországi *National Geographic* adta ki „*Lapland ó das Alaska Europas*” címmel. Három évre rá, 2011 őszén a Geographia Kiadó jelentette meg a szerzőpáros „Izland – a végletek földje” című munkáját. Ennek az albumnak egy átdolgozott változata került kiadásra 2012-ben Izlandon „*Iceland in all its splendour*” címmel, angol, német, izlandi és francia nyelven. Haarberg Orsolya képeit számos természetfotóját megmérettetésen elismerték. 2007-ben és 2009-ben ő készítette az Év Természetfotóját Magyarországon, 2009-ben és 2011-ben ő kapta az Év Természetfotósa címet. A *BBC Wildlife Photographer of the Year* pályázaton két alkalommal szerzett *highly commended* díjat, a *GDT European Wildlife Photographer of the Year* pályázaton pedig számos *highly commended* díj mellett 2008-ben első, 2011-ben pedig második díjat nyert a Tájak kategóriában. Fotóit többek között az amerikai *National Geographic*- és a brit *BBC Wildlife Magazine* is publikálta. Haarberg Orsolya munkáival eddig két cikket illusztrált a 40 millió olvasóval büszkélkedő *National Geographic Magazine*: a 2012. májusi számban hét izlandi fotóját (*Iceland's resilient beauty*), a 2013. novemberi számban pedig hét Norvégiában készült fényképét láthatták az olvasók (*Follow the water - Journey to the heart of Norway*). Képeit a *National Geographic Creative* (www.natgeocreative.com/ngs/), a *SCANPIX* (www.scanpix.no) és a *Nature Picture Library* (www.naturepl.com) fotóügynökségek értékesítik. Munkáiról a www.haarbergphoto.com oldalon található bővebb információ.

- Mit látsz jobban, mint mások, akik pl. nem lesznek az év fotósai?

- Szerencsésnek érzem magam, mert megvan az a képességem, hogy felismerem a harmóniát és a képhe rendezhet mintázatokat az egyébként kaotikusnak tetsz tájban. Az is segít, hogy többnyire a kompozíciós szabályok tudatos alkalmazása nélkül sikerül egyensúlyba hoznom a képi elemeket. Ez el nyt jelent egyrészt a gyorsaság szempontjából és akkor is, amikor nem lehet képletek alapján komponálni.

- Szerinted mennyi manipulálás fér bele a táj- és természetfotózásba? Ki kell-e satírozni a távvezetéseket, stb.

- Véleményem szerint nem fér bele semmiféle manipuláció, azaz a szenzoron található kosz eltávolításán kívül nem lehet törölni a kép elemeib l. Ugyanígy nem lehet hozzáadni sem. Jó kép esetén nincs is erre szükség. Akkor nincs kifogásom a manipuláció ellen, ha a fotósnak nem célja a lencsén keresztül megjelen valóság ábrázolása, és ez a szándék a képen egyértelm en megmutatkozik.

- A fekete-fehér vagy a színes fotó híve vagy?

- Jelenleg csak színes természetfotókat készítek, de ez változhat a jöv ben.

- Sokat vársz egy-egy motívumra? Színhatásra, felhőre, stb.?

- Nagyon sokat várok. A természetfotózás, azon belül is f ként a tájffotózás türelemjáték. Itt többnyire nincs lehet ség mesterséges fényforrások használatára, addig kell várni, amíg a természetben megtörténik az, amit az ember el re megálmodott. Ez utóbbi per-se sohasem valósul meg maradéktalanul, ezért folyamatosan alkalmazkodni kell a kialakuló viszonyokhoz.

- Felhasználod a digitális technológia vívmányait vagy hagyománytisztelő vagy?

- Amint lehet ségem volt rá, áttétem a digitális technikára.

- Mennyi múlik a gépen? Feltétlen a szuperkészülék az alapja egy díjnyertes fotónak?

- A fényképez gép nem annyira fontos. A mai kamerák (de még a mobiltelefonok is)

olyan felbontású képeket produkálnak, amelyek a képfelhasználás legtöbb területén megállják a helyüket. Fontosabb az optika min sége, de még ez sem törvényszer . 2007 -ben az Év Természetfotója díjat például egy olyan képpel nyertem, ami egy alsó kategóriás Tokina objektívvel készült.

- Nem nevelt-e a filmtekerics adott kockaszáma mértéktartóbbá? Nem lődöznek az emberek feleslegesen és meggondolatlanul sokat a digitális gépekkel?

- *Els sorban az nevelt mértéktartóvá, hogy 18 éves koromtól a hobbijaim/utazásaim költségeire mindig magam teremtetem el a fedezetet. Ennek a takarékos életmódnak a jómódú Norvégiában is hasznát veszem, f ként szabadúszó természetfotósként. De visszatérve a kérdésre, tény, hogy az emberek nagy része meggondolatlanul nyomja az exponálógombot, f ként a mobiltelefonokon. Nem tudom, hogy az így elkészült milliárdnyi kép hány százalékát nyitják meg utólag az elkészít k. Ez rám nem igaz, s t, épp az ellenkez je. Sokszor megyek el olyan témák mellett, amib l šeladhatóö képet lehetne készíteni, de ez engem nem motívál. Csak akkor fényképezek, ha el re tudom, hogy az elkészült képet kés bb bármikor vállalni tudom.*

- Vannak fotós példaképeid?

- *Sok fotós munkáját értékelem nagyra, de igazi példaképet nem tudok említeni. Próbálom követni a magam útjátí*

- Hova szeretnél eljutni a közvetlen közeljövőben és a kicsit távolabbiban?

- *Nincsenek nagy utazós terveim, valójában az is érdekes, hogy természetfotósként sohasem jártam Európa határain kívüül. Olyan sok a feldolgozásra váró téma Skandináviában, hogy itt is találhatnék elég úti célt egy egész életre. Amellett ott van Erdély, aho-*

va folyamatosan visszavágyom!

- Nagy áldozatot követel tőled a fotózás? Hogy egyeztethető össze a családdal?

- *Ha az ember áldozatként éli meg mindazt, amit fel kell adni a hivatásos természetfotózás érdekében, akkor nem jár jó úton. Szerencsére a férjemmel közös az érdeklődésünk a fotózás iránt, mással pedig nem kell egyeztetnünk az utazásokat illetően.*

- Művészetnek tartod? S ha igen, szívesen veszed, ha fotóművésznek szólítanak?

- *A természetfotózást általában nem tartom művészetnek, viszont vannak művészi ihletésű természetfotók. Természetesen szívesen veszem, ha fotóművésznek szólítanak, de nem nevezem magam annak.*

Haaberg Orsolya, Kovács Ferenc

